

інших вимог до державних органів, як отворення догільних умов розвитку.

Сучасне економічне положення Польщі відоме. В зв'язку з тим чуємо голоси, що треба безумовно не лише збільшити експорт хліборобських продуктів, але й стрімити до підвищення якості тих продуктів. Одним словом, що до всіх хліборобських продуктів хотять застосувати стандартизацію, щоб в той спосіб стати гідним конкурентом на світових ринках. Хтож може перенести підвищення якості продукту селян, як не їх власні організації? Урядовою дорогою не вдалося цього зробити ніде у світі, не в Польщі! Ніде у світі уряд не навів і не мріяв переводити це власними засобами. Коли українські хліборобські організації в інтересі цього хліборобства стараються поширити агрономічну культуру, то в цій праці в першій мірі стає на перешкоді відповідний урядовий чинник. Агронома „Сільського Господаря“, що йде на село, щоб селянам голосити нові засади хліборобства, не допускається до села, не дається йому можливості висловити реферат, мовляв, не треба, бо агроном „Видляду Повятового“, який скаже все, що треба селянинові знати. Справа довіря селянина до його культурно-господарського інструктора не грає для урядових інженерів ніякої ролі. Тимчасом ясно, що щоб український селянин — як кожний у світі селянин-консерватив — міг мати довіру до якоїсь організації, то мусить спершу переконуватися в правоті даних літ, що та організація дійсно хоче йому добра. Тому наш селянин мав, має і буде мати довіру виключно до організації збудованої його власними руками і майном, так кооперативних як і хліборобських. Але ба! кооперативні, чи хліборобські курси нам не дозволяється, або робиться їм такі труднощі, що курси не можна проводити.

Коли розказувати комусь невтаємничену в життя нашої країни на економічному полі, чи то чужинцеві чи й не чужинцеві, то вірити не хоче у факти, які здаються йому байками з тисяч і й однієї ночі. Чи чувач хто таке, щоб на заложення кооперативу було треба щонайменше пів року, як це діється на Волині, Холмщині. Полісся та й Підляшшу. Скільки протоколів пишуть аспекти постерункові, допитується чи дійсно селянин підписав статут кооперативу, чи він в дійсно громадянином Польщі, а коли і це все вже ствердять, то суд починає висувати чимраз то нові вимоги щодо зміни подинних речей статуту, хоч той сам статут був вже тисячу разів прийнятий, а вкінці доходять до того, що напр. хліборобський кооператив не дозволяють статуту вчити свого члена, як належить йому господарити. А коли вже й це поладнано, коли кооператива заложена, відкриває свою крамничу чи склад, то починаються дрібні щоденні шкани.

Пос. Зиновій Пеленський.
(Продовження буде.)

РЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 23. ЧЕРВНЯ 1931.

Е. ОНАЦЬКИЙ.

ЛИСТ ІЗ РИМУ.

ФІЛЬМИ ПРИРОДНИХ КОЛЬОРІВ.

Чи кольори необхідні? — Німе мистецтво. — Недосконалість звукових фільмів. — Стереоскопічне кіно. — Кольорова фотографія. — Винахід Італіяни.

Джон Раскін, славний критик мистецтва зачитував одного разу, що було би зі світом, якби всі квіти були сірі, все листя було чорне і небо завжди рудувате. Певно, що око до того швидко звиклоб (до чого не звикає око!) і вважало би те все таким-же природним, як білі мармурові статуї, або однобарвні сірі гравюри та фотографії. І жили би люди отак у безбарвному однотонному світі і навіть не відчували би будь-якої необхідності в яскравих кольорах.

Певно, кольори і барви в житті не є необхідні. Але скільки радості, скільки багатства відчувати додають вони! Як прикрашують оточення людини і підносять її душу до насолоди чистого естетизму!

І коли з цього погляду ми підійдемо до кінематографу, то зрозуміємо витрати мільйонів доларів і зусилля техніків та вчених, щоб досягнути на фільмах, замість звичайної проєкції у білих і чорних тонах, кольорової стереоскопії.

Ще так недавно прихильники „німої“ Музи, зазначали, що кінове мистецтво є саме тому нове досконале мистецтво, що воно „німе“, що воно має завдання самою мімікою та рухами відбачати найтонші відрухи людської психіки та цілого життя, відмежовуючись тим від театру, що мав звертати головну увагу на розвиток вокальної експресії. Але той, хто оглядає так зварі то-

Мексикансько-український вечір

в Нью-Йорку.

200 мексиканських гостей в салі Авраменка. — Початки зближення між двома народами.

Нью Йорк, кінець травня 1931.

Колиб мексиканську марімбу запрягти до гри для українського танку, то можна створити чудо, яке не лише самий мексикансько-єспанський світ приневольна би зірватись на ноги в часі вистави і кричати з цілої сили серед одушевлення, але й той холодний американський англо-саксонський джентельмен, що сидить неначе мумія в театрі, підскачав би на своїм сидженні. Така була загальна опінія учасників-виступів на мексикансько-українським вечорі, що відбувся 6. ч. м. в школі національного танку Василія Авраменка в Нью Йорку, заходами і на прохання мексиканських патріотів під проводом генерала Монтера та секретаря мексиканського консульства в Нью Йорку для взаємного арозуміння і використання культурних цінностей обох народів.

Марімба — це інструмент, подібний до цимбалів, однак без порівняння більший і в будові подібний до стола на чотирьох ногах, а крім цього знадоблений рурками, подібними до рурок органів; звуки видає подібно до звуків фортепіану, коли по марімбі вдаряють мексиканські мистці гумовими молоточками.

Характер українців — це влада ягнати в порівнянні з темпераментом мексиканським, коли ці правники передісторичних маїв та історичних астеков, змішавшись з наїзниками єспанцями, глядять на козацький герць, виведений школою танків Авраменка.

І здивовані мексиканці були, коли почули, що то танцюють діти родичів, які походять з краю, що по англійськи вимовляється Галісія, зовсім таксамо, як та Галісія, з котрої походять багато тутешніх мексиканців. І багато учасників вечора тоді випадково довідалася,

що українська Галічина й єспанська Галісія мають лише спільні назви. Але проте це зблизило оба народи.

Мексиканці прийшли такою силою, що ледви влізли з них могли увійти до невеликої салі школи танків Авраменка. Це була несподіванка, бо такий вечір не був планований.

А прийшли мексиканці з повним приготуванням: з музикою, а танцюристами, із співаками, з декламаторами, а театральними діяльностями, повбраними або в вечірній стрій західних народів, або в мексикансько-індіанські костюми, або із своїми величавими єспанськими капелюхами-сонбрерами, чи такі в аристократичних єспанських ліберіях. На дино, деякі мексиканські строї, особливо жіночі, всеціло нагадували українські в красках, лише в крою були зовсім неспідохожі до наших. На салі не чути було найменшого упередження до тих наших гостей, які шукають зближення з нами, українцями, і заявляють свою владність нам, що можуть спільно з нами порозумітись.

І дійсно ми розуміли себе: українці мали правдиву приємність відкрити перед собою зовсім інший світ, якого дотепер не бачили, а може й мало що про нього чували. А мексиканці одушевлялись українським танком, бо нічого іншого не було плановано на цей перший вечір. А коли при кінці появилися мексиканський прапор а ціла аудиторія встала, щоб відспівати патріотичні мексиканські пісні, то самочинно українська дівчина розвинула й український прапор на сцені, а серед них замавав ще й американський. І ту прегарну картину саме опівночі схпив фотограф на фільм і вона поїде незабаром до столиці Мексика для розголосу про перше порозуміння двох собі досі незаних націй: української і мексиканської.

Театральна площа і наш театр.

Звідолення з наради анкети.

В дні 15. ч. м. відбулась нарада анкети представників деяких львівських установ, скликана головою Комітету будови українського театру д-ром Костем Левичим у справі будови національного дому зі салею.

Зібраним представникам наших львівських установ зясував провідник наради д-р Кость Левичий стан цієї справи і просив, щоб вони висказали свої думки щодо плянованого забудовання площі, положеної на стоці вулиці Льва Сапига та Сикстуської у Львові.

Після довгої дискусії прийняли, згідно з висноком д-ра Миколи Шухевича і радн. Осипа Дрималика, прийняли одностайно такі рішення:

- 1) щоб згаданої площі не продавати в інші руки;
- 2) щоб вибудувати на ній комерційний дім з відповідною салею;
- 3) щоб покликати до діяльності дві секції: правно-фінансову і технічно-будівельну, зложеної із запрошених осіб, які негайно візьмуть на себе підготовчу працю до остаточного вирішення справи;
- 4) щоб попрохати інж. Ол. Пежанського, зладити нарис плянової забудови тої площі та
- 5) висловити надію й побажання, що Краєве Товариство опіки над інвалідами приступить до участі в такій важній справі.

нові фільми, тяжко зносить тепер справжню „німу“ фільму. Глядач не може вже добачати в кінових образах — справжніх осіб, — він бачить у них лише тіні, якими вони фактично і є. І це доводить, що брак звуку (і слова) в німій фільмі був справжньою хибюю, а не характеристикою кінового мистецтва, — хоча б воно — внаслідок свого динамізму і вимагало, щоб вживати розмов якнайменше.

Звукові фільми ще не є досконалі, — зокрема людські голоси виходять неприродно, — а проте вони ослабили вражіння німих фільмів. Те саме буде зі звичайними звуковими фільмами, коли глядачі пізнають фільми в природних кольорах та в релефіних (стереоскопічних) образах. І аж тоді кінове мистецтво буде справжнім мистецтвом, що — як театральне — включатиме в себе музику, поезію, архітектуру, малюнок і різьбу. Та воно буде досконаліше за нього, бо не буде звязане ані з місцем, ані з часом, ані з настроєм тої чи іншої публіки, і разом з тим розпоряджатиме далеко більшим багатством засобів для відбиття і синтезування життя. І — в відміну від театрального мистецтва — воно матиме ще одну величезну перевагу — залишатиме слід свій у прийдешніх століттях, і то не лише в творах авторів, а і в творах артистів, що зможуть зафіксувати навіки свої драматичні відтворення.

До стереоскопічного кіна ми можливо ще так скоро не дійдемо. Що правда, минулого року італійський інженір Аскарі, після років довгих студій та експериментів, демонстрував свої здобутки на цьому полі, але вони зводяться лише до більшої чіткості фотографії, — просторінь між різними площинами не виступає в нашому мізку з такою безпосередністю, як у стереоскопії.

Коли ми дивимось нашими очима, що віддалені одно від одного приблизно на три цілі-

на собаку під муром, тоді ми фактично маємо від собаки два образи, які і змішуємо несвідомо, в один образ у нашому мізку. Це дозволяє нам (саме через те, що ми дивимось на собаку під двома кутами зору, які відповідають ріжній позиції наших очей) пізнавати, що собака є не в мурі, але перед ним. Коли-ж ми заплющимо одно око, ми вже не можемо відрізнити собаку від муру, нам здається, що вони знаходяться в одній площині. В стереоскопії камера з двома об'єктивами заступає людські очі, і таким чином, фотографуючи, можна здобути дві фотографії ледве-ледве відмінні одна від другої, які дають вражіння релефної фігури, саме тому, що на них дивимось через два скла. Отже ми не можемо мати фільми зі стереоскопічним ефектом, аж поки не матимемо цілком нових кінових апаратів, що — дотепер — мають лише одно скло.

Щодо кольорової фотографії, то вона вже давно дала деякі практичні наслідки, і навіть в кінематографії всі ми, очевидячки, бачили такі останні досягнення на цьому полі як „Король джез“, або „Якби я був король...“, зроблені по американській системі.

Ця система далеко не досконала: чіткість фігур і річей зникає, деякі кольори, як білий, що арештою є базою всіх інших, виступає на фільмах лише — „приблизно“, — і — що нам головніше — виготовлення фільмів цією системою (техніколюр) вимагає таких страшних затрат гроша і терпцю, що лише Америка, і то вельми неохоче, наважилася досі реалізувати її. В наші часи, міміка в кіні дійшла в дійсності вже до такої досконалості, що для підтримки ілюзії та гармонії в цілому необхідна, щоб і всі інші елементи знаходилися врівні з тої артистичної досконалості, — і тому власне „приблизно“ кольорація фільмів не так піднісала артистичну вагість фільмів, скільки П. обнижала.

В справі виїзду на «Міжнар. Кольоніальну Виставу»

в Парині.

КОМУНІКАТ Т-ВА „ПЛАЙ“.

Українське Туристичне Товариство „Плай“ подає отримані до підомі такі інформації щодо виїзду на Міжнародну Кольоніальну Виставу в Парижі: Про паспорт на кольоніальну виставу кожний мусить старатися у місцевій старості. Спеціальних підгонних паспортів на виставу нема. Залітання зі Львова в один бік Ш-юю класом поштового поїзду через Німеччину зі зліткою на франц. зал. коштує около 180 зол., через Чехословаччину, Австрію і Швайцарію ок. 200 зол. Французька віза на виставу коштує 2 зол., карта вступу до всіх павільонів на виставу 9 зол.

Тому, що багато українців вибирається на

виставу, а їх у різних часах і незорганізовано. Т-во „Плай“ просить усіх прогульковців подати на адресу Т-ва приблизний час свого від'їзду з краю і побуту в Парижі, щоб Т-во мало перегляд і могло дати бажаним потрібні інформації. Т-во „Плай“ хоче також назначити та оголосити в пресі один або кілька речинців зустрічі українських прогульковців у якихсь з париських українських льокалів з українською громадою в Парижі. До цього потрібно йому знати час побуту українських прогульковців у Парижі.

Адресувати: Т-во „Плай“ на руки д-ра К. Пацьківського, Львів, Чарнецького 26.

Сокільський виступ у Станиславові.

Станиславівське громадянство і сокільська ідея. — Прилюдні вправи Соколів і Лугів. — Живемо, чи животіємо?

В р. 1902. засновано сокільське гніздо у Станиславові. Про це памятає певне ціле старше громадянство, однак — воно не хоче знати, що Сокіл не лиш основано, але він до нині існує і веде працю.

От 7. ц. м. відбулися прилюдні вправи заходом станиславівського Сокола (Соколів і Лугів із поблизою околиці). Пишу станиславівського Сокола, хоча це була праця кількох здинців, як д-ра Чорненка, д-ра Борисевича, Боднарчука, Білогубки, Безушкіної і Зубаліної. Їм у першу чергу приходилося свято організувати й вивчувати вправ. Якщо зважити, що їх вже бачилося при громадянській праці, то дивним стає, що бракує людей на зміну.

До сокільських вправ стануло 164 особи, до лугових вправ стануло під проводом Гриця Чабана, В. Сторожука і Кузьмика 141 осіб, разом 305 осіб. Точки перепліталися: раз виступ луговиків, раз соколів чи соколок. Усі вправи випали добре й рівно. Дуже вибивалися своїм народнім одягом Микитинці під проводом Романцівної і наглядно свідчили, що краси народнього одягу не заступили ніякими міськими фаталашками чи навіть одностроями. Прегарно віддали між іншими точками луговики з Миловання аркана в народній ноші.

Що між вправляючими не бачив я ні одного студента ні студентки, це нині звичайне у час явище. Кажали, що студентство навіть не чалежить до Сокола, але таксамо і в Лугах не працює. Громадянство Станиславова теж не зацікавилось виступом і публіки було обмаль.

Так воно є, що ми волимо животіти, як жити.

С. Гайдучок.

Але саме тепер італійцеві інженірові Гвалтієротті пощастило знайти цілком нову (відмінну від хемічної методи техніколюбу) методу творення фільм у природних кольорах, і то не лише в гаммі двох основних тонів (червоний і зелений), як у техніколюбі, але в усьому незбмеженому багатстві всіх барв і їх відтінків. Я мав нагоду бути присутнім при демонструванню інж. Гвалтієротті при численній публіці запрошених артистів, знавців та письменників, наслідків його п'ятнадцятилітньої роботи і переілюстрував свої враження із вражіннями глядачів. Тут я тут загальні оплески, викликані... звичайно китицею квітів. Мав нагоду кривитися і відчувати оскомку, коли на екрані передімною різали... цитрину, настільки образ був живий, настільки реальний. І мав рацію мій сусід італійський журналіст, кажучи, що кіно найшло несподівано новий досконалий орган для найточніших і наймогутніших симфоній світла і барв, — орган, що передає нам, окрім кольорів картини, його живу атмосферу, його глибоку тональність. З таким органом можна тепер пережити й відчувати цілу історію світового мистецтва, — можна з документальними в руках давати біографії великих мистців в найглибших відруках їх творчого духа — на підставі їх власних творів, доступних досі хіба спеціалістам та багатим аматорам.

І власне в цьому величезному кроці на шляху до оживлення фільмів, ми несподівано дійшли до винайдення релефности, — бо саме завдяки різним барвам виступила помітна різниця також у різних площинах.

В Італії вже заснувалося акційне товариство для виробу фільм нової системи інженіра Гвалтієротті, до речі незвичайно економічної, що не чиняє ані нових апаратів, ані спеціальних установ.

Студентські справи.

Студії на високих школах у Женеві.

Швайцарське містечко Женева відоме серед українців як осередок світової політики, зате дуже мало хто з нашої молоді знає, що в Женеві є високі школи, на яких можна дуже добре студіювати, може й краще, ніж на інших центрах світа. Поза студіями по школах й поза ними можна дуже багато навчитися, а передовсім пізнати чужинців з цілого світа, які до Женеви зіїдяться на студії.

Женева має около 140 тисяч мешканців. Положена над Женевським Озером з одного боку окружена Альпами, а з другого Юрськими Горами. Панує мова французька, але можна порозуміти й німецькою, бо німців тут дуже багато. Має вона університет зі всіма факультетами, правничим, філософічним, природничим, фармацевтичним і медичним. Студії тривають від 8 до 10 семестрів, а на фармації 5 семестрів з одним роком практики. Крім університету є висока торговельна школа, американська школа фізичного виховання, досить дорога музична школа Жак Даль-Кроза, високий педагогічний інститут Руссо, що стоїть нарівні з університетом і дентистичний інститут, в якому студії тривають 8 семестрів.

Викладача мова французька, лише в школі фізичного виховання англійська. Звичайно наші студенти бояться все виїзду за кордон, бо не знають мови. Однак це не страшно. Для вивчення мови є різні курси та й поза курсами є чимало нагод. Взагалі у школах на мову не звертають головної уваги. Можна й погано знати мову, а вчитися добре. Зрештою у Женеві є вже тепер українська студентська корпорація „Україна“, що всякому у всьому радо допоможе. Ніяких іспитів з мови не треба складати. До вивчення мови дається багато часу і при цьому не тратиться жадного семестру.

Умови прийняття до шкіл дуже легкі. До прохання у французькій мові долучується лише матуральне свідоцтво чи з державної чи приватної середньої школи навіть без права прилюдности. Метрики й опису життя зовсім не треба. На зимовий семестр прийом триває до 20. грудня. Семестр зимовий починається 15. жовтня, а літний 15. квітня. Коли хтось переходить до Женеві з іншого університету, то потребує мати лише свідоцтво відходу. Всякі іспити і прослухані семестри зачисляються.

Трудно одержати лише швайцарську візу. Однак зробивши прохання на прийняття, можна бути певним, що кожного приймуть. Тоді університет висилає порученням листом спеціальний сертифікат і на підставі того сертифікату швайцарські консуляти видають візи без перешкод.

Вписове з імматрикуляцією коштує 5 дол., а семестральні оплати від 35—40 дол. За годину в семестрі платиться 6 франків, а за латораторії — в залежності від фаху. Помешкання досить дешеві і легко можна їх знайти. Дешеві харчі дають добрі харчі. На повне удержання треба від 25—30 дол. місячно.

Саме місто чистеньке і дуже приємне. Мешканці дуже ввічливі і не дають чужинцеві відчувати, що він чужинець і що мови не знає, як це трапляється по інших містах. Всюди й у всім можуть. Окруження міста дає змогу робити дешеві і гарні прогульки. Процвітає тут всякого рода спорт. В університеті студіює 46 націй з цілого світа. Всіх студентів є около 1500. В такому середовищі ніхто не може почуватися самотнім. Товаришське співжиття дуже розвинене.

Зима тут дуже лагідна, можна й легко і без небезпеки простуди перебувати в літньому плащі, а то й без нього. Помешкання винаймаються разом з постілью, отже з дому не треба брати нічого. Літо помірковане. Коли трошки гаряче, то вся публіка сидить в озері, купається.

Українська студентська корпорація у Женеві „Україна“ має широкі зв'язки з різними

Ваш побут на вакаціях

буде затросний журбою за Ваше мешкання в місті, якщо не забезпечите його від крадіжки із вломом у

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

тутешніми організаціями. Крім того є студентський хор, що частенько дає виступи, а навіть в радіо дає концерти. Корпорація дасть кожному всяку допомогу.

За інформаціями підчас ферій звертатися треба на адреси:

Theodor Martynluk, Derman, Pow. Zdobuniv, Wolyn, або на адресу:

Monsieur Placyd Tracz, 4, rue Blanche, Genève-Suisse.

На відповідь треба залучити поштову марку.

Граната вибухнула на зал. дворці у Львові.

Дня 20. червня у Львові працювали робітники біля червоноцького залізничного двірця при напрямі залізничного шляху. В 1. год. 58-літній робітник Антін Баба зачепив лопатою за гранату. Хотів видобути гранату зі землі, та вона вибухнула. Робітники, що працювали невподалеки побачили, що робітника окутав дим. Кола прийшли на місце, застали робітника неживого: черевко розірване, ноги й руки лежали далеко відірвані. Вибух вирив велику яму в землі.

Кроваві заворушення в Америці.

В гірничих округах Огайо в Пенсильванії страйкує від кількох місяців 20.000 шахтарів. В Кентоні між страйкарями і копальняною сторожею є наче воєнний стан. У сутичках було кількох убитих і ранених.

Наша інтелігенція, наше духовенство й учительство, наше освічене й освідомлене міщанство й селянство і наше патріотичне робітництво, всі громадою подбають про те, щоб найбільше число нашої найздібнішої літвори зголосилося та здало вступний іспит до першої класи всяких середніх шкіл у всіх наших містах!

3 листів до Редакції.

До Хв. Редакції „Діла“ у Львові.

Шановний Пане Редактор.

З приводу видрукованого в ч. 134 „Діла“ листа п. Ф. Дутка, що відноситься до редакції ЛНВ-ка, прошу дуже умістити цей мій лист:

1) Неправдою є, що п. Ф. Дутко не був запрошений до співробітництва в ЛНВ., правдою є натомість, що, запрошений до співробітництва, він приніс до мене, як до редактора, свої твори, з яких деякі в ЛНВ. друкувалися. Отже тим самим п. Ф. Дутко був фактичним співробітником ЛНВ. і як такого мала редакція повне право містити його імя на листі своїх співробітників, незалежно від того, що аж до травня ц. р. п. Ф. Дутко ні устно, ні письменно не заявляв редакції про своє бажання бути скресленим з листи співробітників ЛНВ.

2) Щодо причин, які спонукали п. Ф. Дутка виступити з числа співробітників в ЛНВ. і які — він каже — повстали через „неетичну“ поведінку редакції, яка нібито „проти волі“ автора С. Черкасенка помістила один його твір („Цвіт Папороті“), то зауважу, що та песа Черкасенка з'явилася в ЛНВ. в липні 1929, а консеквенції з того „неетичного“ поступку редакції, п. Ф. Дутко витяг — в травні 1931, цебто майже два роки пізніше, натомість — лише місяць пізніше — по появі в „Нов. Шляхах“ проскрипційного списку співробітників ЛНВ. Ця обставина і дає мені право обстоювати при правдоподібності версії ЛНВ., що до причин наглого виступу п. Ф. Дутка з числа співробітників ЛНВ.

3) Неправдою є, що ЛНВ. помістив „Цвіт Папороті“ Черкасенка „проти волі“ автора, натомість правдою є, що цей твір автор прислав до друку до ЛНВ. і згоди на друк ніколи не відкликував, заявляючи навіть в червні 1929 р., що йому „байдуже до того, чи зявиться у ЛНВ. чи ні“ той його твір, вже друкований в одній американській часописі і зрецензований в більшовицькій пресі, отже такий, що не міг (своєю противішовицькою тенденцією) — „скомпромітувати“ співробітника „Нових Шляхів“.

З поважанням д-р Лм. Лопунов.

Львів, 19. червня 1931.

АМЕРИКА ВІДКЛАДАЄ СПЛАТУ ДОВГІВ.

Америка помагає Німеччині.

През. Гувер після повороту з обідки по середньо-зах. стейтах мал довшу нараду з держ. секретарем Стімсоном, а потім прийняв провідників політ. груп сенату та держ. підсекретаря Мілеса. До Вашингтону поклали теж президента фін. комісії сенату. Все те й наради Мелона й Мекдональда говорять про зміни в фінансовій ам.-евр. положенні.

Кажуть, що през. Гувер є за тим, щоб відкласти на 1—2 роки міжсоюзні сплати для Зл. Держав, а це й спричинило би відложення німецьких сплат. Друге пропозиція передбачує закінчення умови, на основі якої Банк Зл. Держав признав би Німеччині довгорочинний кредит, забезпечений німецькими кред. резервами. „Івнинг Стар“ повідомляє, що американський уряд пропонує відложення міжсоюзних довгів під умовою, що ті держави згодяться відкласти на якийсь час німецькі репарації. Рівночасно фінансові кола підтримують думку, щоб Федеральний Банк признав Німеччині кредиту 300 міль. мар.

Останні телеграми повідомляють, що през. Гувер заповів, що Злуч. Держави відложать на один рік усім зіантересованим державам довги, які вони винні Злуч. Державам.

През. Гувер переслав меморіал шефам усіх закордонних дипл. місій у Вашингтоні. Уряд Зл. Держав пропонує відложити на 1 рік усі сплати, які виходять із союзних зобов'язань держав, репараційних зобов'язань і довгів, затягнених на репарації. Відложення це не торкається союзних урядів супроти приватних людей. Коли конгрес згодиться, амер. уряд готов відложити належні йому з титулу довгів союзних держав сплати на 1 рік, починаючи від 1. липня 1931 р., наскільки держави-вирітелі згодяться відложити на 1 рік сплати, що випливають із союзних зобов'язань. През. Гувер звертає увагу, що ам. уряд тому не брав участі в переговорах у справі устаткування висоти німецьких репарацій, бо управління світових міжсоюзних довгів супроти Америки опертє на основі, яка не є в ніякій зв'язку з ним. репараціями. Справа нім. репарацій належить до евр. питання, з яким Америка не має нічого спільного. През. Гувер є проти всяких проектів, які домагаються, щоб Америка скреслила довги союзних держав.

Телеграма Гінденбурга до Гувера.

„Монтагспост“ повідомляє, що през. Гінденбург вислав до през. Гувера телеграму, в якій каже, що з огляду на тяжке положення Німеччини годі подумати, щоб Німеччина могла зовсім відкласти наложени на неї репараційні тягари. Гінденбург навіязує до слів през. Гувера про положення Німеччини та звертає увагу, що заповідана з Америки поміч мусить прийти можливо якнайскорше, наскільки має бути успішна.

Д-Р БУРЕШ УТВОРИВ АВСТР. УРЯД.

о. Зайпель зрікся створити уряд. През. Міклас поручив місію створення уряду начальникові Доу. Австрії, Бурешові. На чолі кабінету станув д-р Буреш, віцеканцлерство і закорд. справи одержав знову д-р Редліх. Зрештою склад кабінету той сам, що попереднього.

ІТАЛІЯ І МАНДАТ НАД ПАЛЕСТИНОЮ.

Зачувати, що італійська делегація хоче пропонувати Лізі Націй внесення, аби Ліга взяла в безпосередню адміністрацію Палестину, Трансйорданію і Сирію. Так Італія хотіла б забезпечити собі більший вплив на країни Близького Сходу. Кола близькі до Ватикану підтримують італійський проект.

НОВА М. РАДА В СТРИУ.

Від 1. до 19. червня відбулися в Стрию вибори в 4 кол. до міської ради. Вибрали 11 українців, 20 поляків, 17 жидів.

КАТАСТРОФИ ПОЛЬСЬКИХ ЛІТАКІВ.

На летунським майдані в Лавіці біля Познаня зударився два польські військові літаки й стали спадати. Капітан-пілот Наперала вискочив із літака, та замотався в лінках і апарат тягнув його на діл. Пілот згинув під румовищем літака. Завозіський, пілот другого літака, вискочив із апаратом до спадання та поранився тяжко. В грізному стані забрали його у шпиталь. Оба літаки знищені зовсім.

Біля Тарнова загорівся у повітрі військовий шкільний літак. Із горючого апарату на висоті 60 м. вискочив обсерватор капт. Рута. Він відбився від землі та набився на паркан. Руту відвезли в безнадійній стані у шпиталь. Літак згорів разом із пілотом серж. Клімшою.

ДВІ ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ БІЛЯ ЛЬВОВА.

У неділю ок. 8 год. рано біля залізничної станції Домажир на шляху Львів-Янів перейшла велика хуртовина. Тут то стояв на шинах порожній товарний вагон. Сильний вихор-чухав

вагон він підняв та забарикадував шлях для поїздів, що мали надіждити. За кілька хвилин надійшов особовий поїзд ч. 5024, що їхав зі Львова до Янова. Зворотничий в Домажирі вост. хвилі скрутив зворотничий та пустив поїзд на другі шини. Потім вїзвали зі Львова рятункову локомотиву, вона усунула вагон і поїзд відїхав до Янова.

Між Зашковою і Бруховичами маневруючий локомотив трісав шруби, вона вискочила зі шини і забарикадувала шлях. Поїзди, що їхали до Рави Руської та Львова мусили зупинити. Робота ця тривала ок. 8 год. і щойно тоді поїхали поїзди в дальшу дорогу.

ГРАД.

20. ч. м. перейшла град. туча над Моршином, Болеховом і Долиною. Град величини курячого яйця заподіяв великі шкоди. Синевідсько і Семинів потерпіли дуже від граду.

У Болехові й околиці падав град величини волоського горіха. Заподіяв великі шкоди в садах і огородах, а в місті вибив ок. 200 шиб.

У суботу попол. перейшла градова туча над сяниським повітом, головною над селами Липовець і Черемша. Град доходив до величини голубячого яйця. Плоди в тих громадах знищені до 50 проц.

ОВОЧЕВИЙ ПОСП. ПОЇЗД ІЗ ЗАКАРПАТТЯ.

Управа чсл. залізниць завела в літньому часі кілька т. зв. „овочевих поспішних поїздів“. У сх. країнах ЧСР, на Словаччині та Закарпатській Русі зародили дуже оводі, головно брескині, виногради і т. д., надмірну кількість мають зужити в краю, тому вивозитимуть до зах. країн: Шлезька, Моравії й Чехії, головною до великих міст. Щоби ті овочі не зіпсувалися під час довгого кількадесятигодинного транспорту, управа залізниць установила спец. товарні поспішні поїзди, які з головної овочевої станції поїдуть просто до Праги, а зупинятимуться лише в кількох місцях, так що до 24—40 годин ті овочі могли б бути на праському базарі.

Дописи.

ПІДВОЛОЧИСЬКА. (Концерт Шенченка).

Дня 31. травня ц. р. уладжено Шевченківський концерт заходом філії Т-ва „Просвіта“ при співучасті хорів читальних громад: Заднишівка, Богданівка, Коршилівка. Концерт був намічений на місяць квітень при співучасті хорів читальних Камінок та Супранівки, однак вони відказались від участі, через що пересунуто свято на місяць травень. Організація свята йшла доволі тяжко. Минулорічні події вплинули досить відомо на розвій просвітницької праці. До того коли на кілька днів перед концертом хористи у Заднишівці виходили по пробі, а видлі читальні по своїм засіданням у Народнього Дому, патруля КОПУ забрала більше як 20 людей до касарні, де передержала їх цілу ніч під голим небом і щойно слідуючого дня після списання протоколів випустила їх на волю. Коли взяти під увагу ті обставини, серед яких велася праця, то концерт випав дуже добре. Салю була переповнена місцевим громадянством, багато гостей прибуло також з провінції. Хор читальні в Богданівці співав доволі добре, сольо в „Заповіті“ випало троха гірше. Заслуговує на похвалу диригент п. Атаманюк, котрий як 63-літній старець прибув з хористами піхотою та причинився багато до улаштування концерту. Хор читальні в Заднишівці співав назагал добре, однак можна було запрямити слабу підготовку хору. При більшій охоті хористів та праці диригента п. Назара, як також при більшому заінтересуванні видлі читальні хор може вибитися на перше місце в цілому районі. Хор читальні в Коршилівці співав дуже найкраще, а при тім зі смаком лібрарні народні строї та спокійне поведіння хористів під час співу зробили гарне враження на присутніх. Треба згадати, що багато труду і праці вложила в це п-і Кононенкова з дочкою, які прибули разом з хористами та цілий час ними опікувалися. Деклямація „Тополя“, що її виглосила п. Шурівна Ярослава, випала добре. Деклямація „До живих і мертвих“, яку виглосив з чуттям п. Орест Бабій, піднесла духа та захопила присутніх. Подобалась вона також і місцевій поліції так, що другого дня цей декляматор мусів іще раз деклямувати її на постерунку державної поліції. Не помогло позволення староства в Скалаті, де текст пісень та деклямацій був поданий у відписах на 14 днів наперед. Поліція, замість звернутися по висношення до видлі філії, чіпала молодого хлопця, котрий сповнив лише взятий на себе обов'язок. З уваги на пізну пору, щоби уникнути неприємностей, відбулась по концерті забава для прибулих хорів та членів читальних, при чому молоді мала змогу взаїмно познайомитися. Сам концерт рообив на всіх гарне враження, а спомин з нього полинить у неодиного надію на кращий розвиток культурно-освітнього життя ту-дешнього району.

Панахида

за бл. п. В. Липинського.

Львів, 21. червня 1931.

Точно в год. 10. передпол. відслужив нині в архикафедральній церкві св. Юра о. мітраг Вол. паровський в оточенні численного духовенства панахиду за душою бл. п. Вячеслава Липинського, співав прегарно хор „Сурма“ під управою п. І. Охримовича. Перед тетраломом був уставлений великий вінок з живих квітів, на лентах якого був напис: „Однорудий-учні Великому Учителеві“. На панахиді явилось дуже багато українських громадян (ок) з усіх кутів населення, так, що церква була виповнена по береги.

СПОРТ.

Субота. Русь (Ужгород)—Україна (Львів) 1:1 (1:1).

Неділя. Русь (Ужгород)—Україна (Львів) 3:0 (2:0).

Ужгородська дружина Руси запрезентувалася у Львові з найкращого боку й оправдала повні ті надії і сподівання, які звизувало з її приїздом. Коли ще першого дня, змучена довгою дорогою, не могла вона виявити й розвинути всіх своїх високих спортових вальорів, то другого дня показала нам гру, що стояла на справді високому рівні і виграла змагання легко й без напруження. Важко сказати, яка частина Руси була найкраща, бо це дружина повної рівнини і слабких місць у ній не було. Спільні іграчки Руси є гострий старт до м'яча, пресність у подаванні, добре зіграння й установка на грици, а передовсім добра фізична кондиція, яка дозволяла їм відержати правдиво мадерське темпо в обох днях до кінця. Всеж таки треба спеціально піднести надзвичайно певну, просто феноменальну гру воротаря Бокшай, що заслугує повної на назву „чоловіка-гуми“. Вловив легко й прецизно всякі м'ячі: високі і „шурі“, далекі, близькі і з найближчої віддалі, гострі й найгостріші, так, що викликав дійсний подив у публіки, яка горячо оплескувала кожну його акцію, а після змагань розентузізовані видці винесли його тріумфально на руках.

Щодо України, то вона була в суботу рівноборним противником Руси, а навіть часто особливио у другій половині небезпечно загрожувала її воротам, однак всі її акції парализував засідли притомний і певний Бокшай. В неділю образ гри змінився остільки, що ужгородська дружина розвинула повні всі свої сили і виявила свою високу клясу, не допустивши України навіть до почесного голя. Україна зробила все, що могла і на що дозволила цього річної форма її гравців, а тих кілька небезпечних стрілів, що віддав її напад, ліквідував спокійно і справно Бокшай. В Україні заслуговував першого дня на увагу Грещук на обороні і Гоцький старший та Воробець у нападі; другого дня — оба оборонці і Лисик та оба Гоцькі в нападі. Найслабшою частиною України була, як звичайно, поміч й вона поносить найбільшу вину у програнні.

Голя для України стрілів у суботу Кобзар зараз у 2. мін. гри, впакувавши м'яч в сітку понад вибігаючого воротаря. Голя для Руси стрілів у 33. мін. Шандор. Другого дня стрілів для Руси були: Роман І (з наріжника) у 25. мін. правий криловий Боца (з повітря) у 40. мін. і другий половині Роман II у 12. мін.

Публіки в суботу ок. 1.500, в неділю 2.300 душ. Суддювали дуже поправно: в суботу п. Куривайль, а в неділю п. Гавсман.

Про саму гру ширше завтра.

Субота. Україна II—IV Сокіа 4:1 (2:1).

Неділя. Україна I Б—Скала (Стрий) 1:1 (0:0).

Неділя. Україна III—Гасмоней III. 2:2 (2:2).

Про змагання цих трьох дружин нашішемо більше завтра.

Лігові змагання.

Львів. Краковія—Лехія 3:1 (2:1).

Краків. Гарбарія—Чорні 6:1 (2:1).

Краків. Висла—Рух 6:2 (4:1).

Варшава (субота). Лерія—Польовія 3:1 (4:0).

Варшава. Варта—Варшавянка 4:3 (1:3).

А-класові змагання.

Львів. II. Сокіа—Чорні I. Б 2:2 (2:2).

Львів. Лехія I—Світезь 5:0 (2:0).

Львів: Погонь I. Б—Гасмоней 4:2 (0:2).

Станіславів. Ревера—Погонь (Стр.) 0:0.

Товариські змагання.

Львів (субота). Одд-бої—Гасмоней 1:0 (1:0).

Гра при світлі рефлекторів на читалні. Одинокого голя стрілів Бач. Видів до 700.

Перемишль. Погонь—Польовія 4:1 (3:1).

НОВИНКИ

— **ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ** розсилаємо з нинішнім числом і просимо Вп. Передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на липень вносить 5 зол.

— **Важне для Вп. старшин резерви.** Фірма Віттельс, Львів, вул. Рутівського 7, повідомляє, що улаштувала у власній управі, спільно з визначною фаховою кравецькою спільнотою, — заведення для мундуровання старшин П. В. та виконує на міру вибагливі старшинські вбрання з першорядних матеріалів безсуконних фабрик, беручи повну гарантію за зразкові, солідне та точне виконання. Продовж 14 днів рішила фірма Віттельс, Львів, Рутівського 7, виконати старшинський мундур для реклами за ціну 200—2270 1—?

— **II. річний попис елевів Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові** (лижчі і середні роки) відбудеться в понеділок дня 22. червня ц. р. в год. 6:30 веч. — **III. річний попис елевів** (середні і вищі роки) відбудеться в п'ятницю дня 26. червня в год. 7. веч. У цих пописах беруть участь елери клас фортепіано, скрипки, сольоспіву, флету, кларнету і камеральної класи. Оба пописи відбудуться у великій залі Музичного Товариства. Програма в ціні 50 сот. заступає карту вступу. 2303 1—2

— **Відпекуються „Сель-робу“.** Члени читальні „Прогресу“ в Любичі-Дебах: Швед Іван, Онисевич Михайло, Предко Гриць і Дембіцька Катерина переслали до нашої Редакції таку заяву: Ми, нижче підписані, заявляємо отсею дорогою, що відступаємо з членів партії „Сель-робу“, бо уважаємо її не-українською, шкідливою всьому тому, що українське та зриваємо раз на все звязки з усіма Баделівцями і Стипківцями, уважаючи їх відтепер за наймитів чужинців і баламутів українського населення. Рівночасно класимо до всіх тих, що йшли за покличом сель-робів, щоби вислали і свої заяви та вступали в члени У. Н. Д. О.

— **Дирекція державної школи поліжниць у Львові** повідомляє, що вписи до тої школи будуть тривати до дня 31. липня ц. р. Умови такі: 1) покінчення принаймні народної школи, 2) покінчений 18-ий і непереступлений 35-ий рік життя, 3) фізична й умова підготовка. Кандидати мають зголоситися письменно в речинці до 31. липня до Дирекції Державної Школи Поліжниць у Львові, вул. Піярів ч. 4 і предложити вимагані документи. На 2-літній курс поліжництва будуть прийматися передовсім кандидати сільські, що матимуть поручення віділу повітової ради або громади. Наука триває два роки з вакаційними фріями в місяцях серпні і вересні. Учениці мешкають та вдержуються у Львові на власний кошт, наука в школі безплатна.

— **Амністія в Румунії.** З нагоди вступлення на престол короля Кароля оголошено в Румунії амністію: Всім тим, які засуджені на три місяці в'язниці, дарується кара взагалі. Хто засуджений від трьох місяців до року, тому дарується кара до половини. Хто засуджений від року до п'яти років, тому дарується одну третину кари. Одну четвертину кари дарується всім тим, що засуджені на більше як п'ять років в'язниці. Хто засуджений на до смертну в'язницю, тому заміняється її на обмежений час. Воєнним інвалідам і малолітнім, що не мали більше як 18 років, дарується кара взагалі, оскільки вона вносила лише 6 місяців в'язниці. А коли ця кара була більша від пів року, то дарується їм половину. Хто з них був засуджений на до смертну в'язницю, тому зменшується кара на 20 літ в'язниці. Хто був засуджений на грошеву кару, тому дарується її взагалі. А виймок становлять лише випадки, коли хтось був засуджений на більше як 10.000 левів кари і коли провинився супроти митного закону з 6. квітня 1916 р., супроти лісного закону, супроти алкогольного закону з 4. червня 1927 р. і супроти спиритусового закону з 27. червня 1930 р.

— **Літи 34 народностей в одній школі.** В альбертійській столиці Едмонтоні є одна публична школа, що називається „Квінс Евеню Скул“, до якої ходять діти, що репрезентують різні народності. Обрахувано, що діти в дотичній школі походять від родичів 34 народностей. Тепер усі вони є канадійці. Подивіться отже, якогось національного походження діти ходять до едмонтонської школи. Вислідимо: 27 американців, 2 арабів, 5 австрійців, 3 бельгійців, 4 чехословаків, 1 болгарин, 7 канадійців, 5 хінців, 1 хорват, 3 голландців, 66 англійців, 8 французів, 12 німців, 5 греків, 6 малярів, 3 індійців, 1 ісландець, 25 ірландців, 14 японців, 10 жидів, 2 югословян, 7 норвежців, 11 негрів, 22 поляків, 1 румун, 9 росіян, 53 шотландців, 12 сербів, 7 шведів, 1 еспанець, 82 українців, 1 валієць. В цій школі містяться, як деякі англійські часописи жартують собі, ціла Ліга Націй

— **Скарб на дні моря.** Спілка американських промисловців хоче добути з дна моря еспанський пароплав „Князь Астури“, що розбився на берегах Бразилії 1915 р. Тоді потонуло 450 пасажирів-німців, що верталися до батьківщини, а з ними мільон фунтів золота і пів мільона дорогоцінностей.

— **Формалістична Америка.** 3000 весільних гостей чекало минулого тижня в американському місті Грініч (Коннектикут) на шлюб пари мільйонерів пана Мура і панни Манру. Запрошення на це свято були розіслані два місяці раніше. Церква була повна. В останній хвилині священик заявив, що не може дати шлюбу, бо наречений забув на п'ять днів раніше оголосити урядово про свій шлюб, згідно з існуючими законами. Всякі інтервенції були надаремні. Навіть пароплав, де молода пара замовила собі два місця на пошлюбну подорож до Гонолулу не хотів чекати.

— **Королівський „трік“.** Відомий американський письменник румунського походження, Конрад Берковіч, видав книжку „Королівський коханець“, у котрій займається особою румунського короля Кароля. В тій книжці розкриває різні скандали королівської румунської родини і каже, що деякі діти королеви Марії не є дітьми її чоловіка, покійного короля Фердинанда. Далі він твердить, що Кароль боявся зразу вертати з вигнання до Румунії. Тому він наймив актора, котрий був дуже подібний до нього з лиця, щоб цей появився на вулиці Букарешту і побачив, що з того вийде. Коли товпа прийняла цього актора приязними окликами, Кароль рішив, що може безпечно вертати до Румунії.

— **Нова „Міс Світа“.** На річному конкурсі краси в Гальвестоні вибрали королевою краси на весь світ бельгійку.

— **Великий метеор.** В американському місті Огайо, недалеко Малінті, впав великий метеор на селі. Потрашення воздуха було таке сильне, що в промірі пів милі в селі повилітали всі шиби, а в багатьох селах чути була тремтіння землі.

— **Ньюйорська поліція викрила вбивників Вівіан Гордон.** Ще 25. лютого ц. р. найдено в парку Вен Кортленд в Нью Йорку задушену мотузкою рудоволосу красавицю ньюйорських нічних клубів, Вівіан Гордон. Але тайна душогубства викрилась аж за три місяці. Щойно недавно подала ньюйорська поліція, що розкрила тайну. Вона увязнила шофера Геррі Шліттен, котрий віз 25. лютого Вівіан Гордон і двоох, що її вбили, і цей виявив усю правду. Шліттен каже, що в автомобілі віз крім Вівіан Гордон також двоох жидів з „геленду“, Геррі Штайна (Стіна) та Самуїла Грінгавера. Красавицю Гордон душив Штайн, а Грінгавер йому помагав, притискаючи її колінами, щоби не могла боронитись. Як задушили її, забрали її дороге футро і дорожні цінності з рук, а трупа кинули в куші та поїхали далі. Шліттенові дали 260 доларів, щоби мовчав. Тепер після арештування він усе виявив, але поліція його скрила перед пімстою бандитів. Оба душогуби сидять у тюрмі, дожидаючи суду. Поліція каже, що Штайн і Грінгавер убили жінку для грабунку і також через те, що вона знала всі тайни їх бандитизму, які, як грозила, хотіла виявити. Вівіан Гордон була розвідка, а її дочка, яку були прибрали чужі люди за свою, із сорому після задушення її мами поповнила самогубство.

— **Злодії втікли літаком.** В Канаді, недалеко Торонто, Онтаріо, зловила поліція двоох злодіїв з Дітройту Мишиген, Людвика Кіша й Адама Моргана. Оба вони ще молоді хлопці, а до Канади втікли літаком, укравши 12.000 дол. з банку в Понтіак, Мишиген. Наперед вони вкрали ключі до бічного входу до банку; відтак вкрали автомобіль, а вкінці літак. Вночі приїхали краденим автомобілем близько банку і пішли туди, отворили бічні двері, увійшли до банку і там скрикнули. Коли рано всі поприходили до роботи, вони при допомозі револьверів спакували всіх до пивниці, а самі, вхопивши два мішки з 12.000 дол. дали ногам знати. З банку побігли до недалекого автомобіля і ним поїхали на поле, де були вистіли вкрадений літак. Один з них учився вже перед тим для цієї мети три тижні летунського знання, отже полетіли. А полетіли до Канади. Зустріла їх перше мряка і вони мусли двічі злітати, аж вкінці покинули літак і поїхали фірою із села до міста. Тимчасом за ними счинилась погоня і вони попалися в руки поліції. Майже всі гроші віддали й остаточно добились до криміналу.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам від 15—20 червня 1931 р.: масло експортне пріма 3.20 зол; масло десертне пріма 3.10 зол; 50 червня: літра молока 2.2—2.4 сот; літра сметани 1.20 зол; копа м'яса 4.70 зол

3 кіна.

КІНО „ПАЛАС“: „Підводний човен С. 13“
Картина боротьби англійських моряків із морською стихією та зі смертю. Підводний човен зударився із кораблем і йде на дно. Є на ньому теж один моряк, що має одну неясну пляму в своєму минулому. Геройською своєю поведінкою він змие її.

Посеред трагічних сцен дрібні веселі епізоди. Моряки, що мають умерти не є духовними велетнями; вони звичайні люди, що навіть в обличчі смерті не забувають за особисті порухи та не всіля заволодіти розпучкою або напівністю. Та над усім панує велика ідея британського воєнка — чести та обов'язку. Заукова фільма добре рве нерви передаючи деякі людські оклики в передсмертній боротьбі. м. р.

3 судової салі.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ ПРОТИ О. У. Н.

Дня 20. ц. м. у процесі Врепцони, Саліка і 10 товаришів, розправа почалася зізнаннями підсудного Миколи Ласейчука. Ласейчук до вини не почувався, до ОУН не належав. У березні 1930 скінчив військову службу потім працював у Львові, належав до „Зорі“, приятелював зі Саляком. У „Зорі“ чув, що ремісники пригтовляють замах на радянський консулат у Львові, на знак протесту проти поневолення України більшовиками і проти процесу ОВУ в Харкові. Одного дня Саляк попросив його допомогти йому перенести від Степишина паличку і він помагав. Трохи ніс Саляк, трохи Ласейчук, бо валика була тяжка. Несли через Стрілецьку площу на Вали, через вул. Руську, Саляк просив, щоби нести обережно, бо може щось розхляпнеться. Ласейчук догадувався, що в валиці є динаміт для замаху на рад. консулат, але ніс, бо думав, що такий замах здався би як у „Зорі“ про те говорили. Подорожі поліцей спинив їх, арештував Ласейчука, а Саляк дав драпа. На вул. Чарнецького надійшов якийсь агент, поліцей сказав: „Сервіс Юзюк!“ і в його присутності вдарив Ласейчука в лице. Підсудні Саляк і Степишин підтверджують, що Ласейчук говорить правду. На питання прокуратора, Ласейчук зізнає, що Саляк мав довести валику на ріг вул. Руської і Підвали, сісти там на трамвай, і очевидно їхати під консулат.

Прокуратор Ліни: Чи ви також мали їхати під консулат?

Обв. Ласейчук: Якби мені Саляк був сказав, то я був би дуже радо поїхав висадити в повітря консулат.

Прокуратор: Прошу запроTOCOLувати, що Ласейчук радо був би підкладав динаміт під консулат!

Оборонець д-р Шухевич: Чи управа „Зорі“ і пан Гевак знали про те, що ви готовите замах на консулат?

Обв. Ласейчук: Про те ніхто не знав. Ми крилися з тим перед усіма.

Далі зізнає підсудний Ярослав Олійник. Він до вини не почувався, до ОУН не належав, він тільки вчився на торговельних курсах, мав виклади в „Зорі“ про націоналізм, щоби ослабити впливи комуністів серед ремісників, але про ОУН, ані УВО не говорив. Так само на Личаківі в парку викладав лиш теоретично ідеологію націоналізму. Там була трава, чисте повітря і ліпше було викладати, ніж у салі „Зорі“. Те саме було на Кайзервальді, де хлопці сходилися почитати собі книжки.

Предсідник триб. Чи ви говорили ремісникам, що хто вступить до УВО, той як повстане Україна, буде офіцером?

Підс. Олійник: То смішне! Я того не міг говорити!

Підс. Іван Ткач каже: Я належав тільки до „Зорі“, а до ОУН не належав. У „Зорі“ ми собі самі урядили, що треба висадити в повітря радянський консулат, тому, що більшовики вбивають українців.

Предсідник триб. Чи ви розуміли, що за такий замах більшовики ще дужче будуть мститися на українцях, а Польща мала би клопіт?

Підс. Ткач: Ми хотіли більшовиків трохи настрашити і підкурити, але не конче вбити, аби був гук і дім.

Предс. триб. Але знавці ствердили, що тими матеріалами ви були би висадили в повітря підлий дім.

Підсудний Ткач мовчить. Потім признає, що він дав 60 золотих на закупню вибухових матеріалів, „Сурми“ він не читав, але поліція його била і він до того признався.

Іван Ткач признається, що одного дня Саляк просив його переховати якусь скриньку, він переховав, подивився, що там у скриньці є і признав, що в скриньці є бомби. Господина питався, що там у скриньці є, а Ткач сказав, що білгороді ді. Ткач також дістав від Саляка 50 золотих

тих на закупку вибухових матеріалів у Круля, бо хотів, щоб більшовицького консула настрашити. Але йому не вдалося купити динаміту, і гроші віддав. Під час арештування Салаяка і товаришів Ткач не був у Львові, але дома. Як перуна до Львова, то вже не мав часу сховати вибухових матеріалів, бо його зараз арештували, а в його кімнаті поліція нашла бомби. Ткач твердить так само як і в суді присяглого, що поліція його била і що він через те сказав багато неправди.

Предсідник трибуналу читає лист Ткача до арештованого Круля, який передано у п'яницю. У тім листі Ткач пише: „Відлучи в суді те, що ти зізнав на поліції і скажи, що тебе поліція била. Не мав чого боятися, бо від слідчого судді на поліцію не завертають“. Прочитавши цей лист, предсідник каже: Видно, що ті балаки про биття на поліції це сталий спосіб оборони, коли ви його і другому поручали. І видно, що ви не мали того боятися в суді присяглого поліції, то чому ви не відкакали зізнань у суді?

Прокуратор Ліни: Як ви мали робити лиш замах на консула, то пощо вам усім було 19 гранатів окрім динаміту? А як ви хотіли консула лише настрашити, то нащо динаміту і бомб?

Підс. Ткач: Я не знав.

Оборонець д-р Шухевич: А якто було з тим Крулем, якому ви дали 80 золотих, за які він мав доставити вам гранати. Круль, здається, поляк і його арештували разом з нами і зараз звільнили?

Підс. Ткач: То Круль дав нам кілька гранатів, потім взяв 80 золотих, а гранатів не дав. Його арештували і пустили.

Обвин. Жмінковський: також зізнає, що до УОН не належав. Салаяк просив його переховати в себе, в кімнаті скриньку, він переховав, але не знав, що там є гранати. Був на викладах у „Зорі“ і там говорили, що більшовики дусять Україну.

Предсідн. триб.: Пощо це говорили, як у „Зорі“ нема українців а Радянської України? Чи ви мали йти до Києва і там кидати бомби?

Обв. Жмінковський: Ці виклади були на те, щоб ремісники не ставали комуністами.

Предс. триб.: У вас нашіли „Сурму“. Звідки ви її взяли?

Обв. Жмінковський: Я найшов під Преображенською церквою.

Предс. триб.: Певно, що на панахиді на Барсарабову, бо всі ви кажете, що нашіли „Сурму“ під Преображенкою, то в церкві. Що це? Під тою церквою так сіють „Сурму“ як жито? Може я найшов би собі? Алеж ви мали дві „Сурми“ і в слідчого судді ви зізналися, що від Салаяка?

Обв. Жмінковський: Я так говорив, бо мене били. Крім того мене били в'язні комуністи за те, що я належу до націоналістичної партії.

Предс. триб. А відки ви дістали летючки УВО?

Підс. Жмінковський: Також у Преображенській церкві хтось розкидав.

Предс. триб.: То в церкві роздають летючки УВО замість святих образків?

Предс. триб. А леж на поліції ви зізнали, що Павук вас втягнув до УВО і давав „Сурму“ та, що ви з Павуком посварилися і побилися раз на сходинах УВО.

Підс. Жмінковський: Ми раз побилися за те, що я сів за близько коло його дівчини. Він був задрісний. (На салі сміх, судді присягли сердечно сміються).

Прокур. Ліни: Але ви зізнали, що ви посварилися через УВО і що Павук казав: „Ми тебе вже більше не потребуємо!“

Підс. Жмінковський: То було за дівчину. Він мене вдарив, а я йому трохи віддав.

Предс. триб. А чи Павук казав вам, що як вступите до УВО, то будете їздити автомобілем до кіна?

Підс. Жмінковський: Я і так їздив раз з Павуком до кіна автомобілем, але за свої гроші.

Жмінковський також каже, що чув начебто члени „Зорі“ мали робити демонстрацію перед радянським консульством, і бити шиб.

Предс. триб.: Та вже шибі були вибиті! Шоб ви мали бомбами бити шибі, які вже були вибиті?

Підс. Жмінковський: Говорилися, що треба консула набити по морді, або щось підложити під будинок.

Предс. триб.: Ви на поліції зізнали все цілком інакше про Салаяка. Чи вас поліція била?

Підс. Жмінковський: Не била, але мала бити.

Прокуратор: Мала бити і ви вже тому таке наговорили на Салаяка, що він ховав у вас ручні гранати і на Бардахівського, що він втягав вас до О. У. Н.?

Оборонець д-р Шухевич читає з протоколів, що Жмінковський уже в другім переслуханні відкликав свої перші зізнання.

Підсудний Семен Пасіка зізнає, що знав Бардахівського, діставав поштою книжки і газети, а раз дістав пакунок книжок і не розпечатавши, дав Яршові. Потім у Ярша нашла поліція „Сурму“ і Ярш сказав, що це від Пасіки, але то неправда.

Прокуратор: Чому ви писали Бардахівському: „Я тепер великий діяч“.

Підс. Пасіка: Я мав перший раз в житті реферат у „Марійським Товаристві“ і жартом написав, що я великий громадський діяч.

Підсудний В. Ярш зізнає те саме, що і Пасіка, але каже, що „Сурму“ дав йому невідомий чоловік, який ішов з небішиком Н.

Предс. триб.: Ті небішки, то найліпші свідки. Небішки роздають „Сурму“ в презенті.

ОГОЛОШЕННЯ

Катерина Романовська донька о. Григорія і Анастасія з роду Григорієвських ур. в Ступні, відд. Дубно — пошукує своїх братів о. Федора і учителя Володимира Романовських. — Хто знає про них, зволить подати на адресу: St. Palejowski, Poznań, ul. Piesznica 12. 2305

Театри.

Великий Миський Театр:
Понеділок, 22 червня, театр замкнений.

Вівторок, 23 червня година 7-30 веч. „Корольові премісти“, водевіз Крум-Зовського (премієра).

Театр Річкорольностей (в Нар. Домі): Від 17. до 23. н. н. театр замкнений.

Малий Миський Театр: Нечиний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Роскішна дівчина“ (Анні Ондра) і додатки.
КІСІНО: „Скаржун“ (Рамон Новаро).
КОЛЬОСЕН: „Бродвей“, „Подума ко-тани“.

ПЕВ: „Іванко музика“ та звукові до-датки.

МАРУСЕНЬКА: „Пригласи Слег“ та „Клюб бездітних“.

ОЛАЗ: Звукова фільма „Християн“ (Джамлет Гейнор).

ПІЛІС: „Піднодіе човно С. 13“.

ПАН: Звукова фільма „Сема заповідь“ (Дж. Гейнор).

ПАСНАЖ: „Боротьба за Марію Року“, „Криварка козани“ (Норна Шерер).

ПРОМІНЬ: „Задіана маска“ (Фербенкс).

ФАТАМОРГАН: „Без серця, без душі“ (Генні Портен).

КІМЕР: „Жінка з бруку“ (Люне Велз) і додатки.

СТІЛЕВ: „Чортиня з Тріполісу“ та Бастер Кітон.

УПІХ: „Любовний шепіт ночі“, Гут Гібсон як бандит під маскою.

Оголошуйтеся в одиниці укр. щоденнику „ДІЛО“!

Програма радіо.

Понеділок 22 червня 1931.
Варшава (1411,8) 16-00 Грамофон. північ. Лондон (136,3) 13-00 Оркестра. Берлін (419) 16-30 Солісти. Рим (441,9) 17-00 Концерт. Відень (516,3) 15-20 Кон-церт. Булапешт (550,5) 19-20 Циганська оркестра. Харків (937,5) 15-00 Концерт. Ленінград (1090) 15-00 Концерт для дітей.

Львівське радіо.

Понеділок 22 червня 1931.

12.10, 15.10, 16.00, 17.10, 17.30, 19.35 Гра-мофон. 13.10 Метеор. комунікат. 14.50 Господарський комунікат. 15.25 Транс-м. з Варшави, 15.50 Фр. лекція, 17.15 „Про практичне виховання дітей“ (відч.), 17.35 Відч., 18.00 Концерт, 19.00 Всичина, 19.20 Фейлетон, 19.40 Річниця скринька й бір-жа, 20.00 Прес. раз. зенник, 20.10 Спор-тов. комунікат, 20.45 „Фліс“ оп. із Варша-ви, 22.05 Релія.

Вівторок 23 червня 1931.

12.10, 16.00, 17.25 Грамофон, 15.25, 16.50, 17.35 Відч., 17.10 Фейлетон, 18.00 Кон-церт, 19.00 Всичина, 19.20 „Хто найде півт палороти“ (відч.), 19.45 Спорт. ко-мунікат, 19.50 Оперетка, після перерви музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобіле-вича в Станіславові.

Богородчані:

22. VI. „Лялька“.

23. VI. „Чесна Сузанна“.

24. VI. „Життя Парижа“.

25. VI. „Мина Мазайло“.

З Богородчан іде театр до Солотвини.

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ у Львові вул. Корняків ч. 1. приймає

кожного дня до полудня В. П. І. С. Н.:

1) на трирічну науку — для хлопців і дівчат, що покинули 7-клас асенарод-ної, або 3 класи середньої школи;

2) на однорічний курс — для абсолю-тентів (ок) 6 класи середньої школи;

3) на курс для абітурієнтів — для ма-туристів (ок) середньої школи; 4) на дворічну науку в Економічно-коопе-ративному Інституті, а тим, що на пер-ший рік буде прийняті абітурієнти (ок) середніх шкіл, на другий абсолю-тентів (-тис) курсу для абітурієнтів.

2255 4-5

Батьківський Кружок при держав-ній гімназії, вул. Сапін, посередничить у підняжій мешканцях для учеників, тому просить рефлектуючих як віддати, так і прийняти на стипендію, аголошуватися в гімназії до дижурних панів. Впр. Отп. Парохи зводять ласкаво подати не ін-тересованим до відома. 2297 2-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИКИ, світової слави, преце-зійні, Omega, Zenith, Longines, — модну БІЖУТЕРІЮ, прегарне СРІБЛО поручає дешево і на згодних умовах Дембровські Розважескі — Львів, Академічна 2. 1347 18-7

ДОКТОР ПРАВА з 3-літньою а-вдкатою практикою пошукує посади компієнта в адвокатській кан-целярії на провінції. Платня по умові. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Правник“. 2267 2-3

ПОШУКУЄМО під зараз господині до управи дому і домашнього го-сподарства — Зголошення слати до Ад-мін. „Діла“ під „Господина“. 2280 3-3

СТУДЕНТ прийме лекцію на час фе-рій, найкраще в вищих класі гім. (крім греки), в місцевості над більшою рікою. Зголошення до „Діла“ під „Пев-ний“. 2291 2-3

ДЛЯ ПАННОЧОК-УЧЕНИЦЬ вигідна кімната при урядничій родині. Ніякі ціни. Зголошення перед феріями. Городецька 97 і поп. на право. 2300 2-3

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше на-правлений у найбільшій годинникар-ській робітні Івана Зельтеграйха в Львові, пл. Марійська ч. 3. — З провін-ції просимо репарації прислати поч-тою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1538

ДЛЯ П. Т. КУРСАНТІВ -ОК вака-ційних, фронтова кімната з удер-жаннями або без. Городецька 97/1 на право. 2300 2-3

ДВІ СТУДЕНТКИ фізяс. пошукують лекції на відд. — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Іреа“ і „Сла-ва“. 2301

ПІКІЯ фронтовий зі сходової клітки винаймає власник нового дому від 1. липня ц. р. — Каушницька 12. 2304 1-2

ВІЯМНІЯ, к. ЯРЕМЧА мала відд. до винайму на весь сезон. — Адміні-страція „Діла“ під „Т. П.“. 2304 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ДЕНТИСТ ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п. Телеф. 65-73.

Приймає від 9-13 і 15-18, в неділі і свята за попереднім замовленням.

Виконує всі праці, що входять в обсяг но-вочасної дентистки. 1-5

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

був. лікар заграничних клінік, спеціаліст шкірних, венеричних і сексуальних недуг (похова неміж) та лінарської косметики ординує в шкірних недугах і т. д. від год. 8½—10, 14—16 в косметичні від 10—11 і 16—18 в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Криво-тералія. Сепараткові життя.

Львів, вул. Сикстуська ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостиниці).

Вінда до житку. Телефон 38-90.

Присилайте передплату!

Найдешевші книжки!

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщи-ною. — Ціна 50 сот., з почт. пере-силкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПІНА

Ціна 1-50 зол. на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з поштовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1-50 зол., з почт. перес. 210 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. П. і III. часть

Ціна 8- золотих — без пересилки

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Руд-ницького. — Ціна 3- зол., з почт. пересилкою 4- зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“

Львів, Ринок 10. II. п.